

Podněty a usnesení RSK KHK na ŘO OP (listopad 2019 – červen 2020)

Usnesení 2/17/2019/RSK:

Regionální stálá konference KHK žádá Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR (ŘO OP Zaměstnanost) o zařazení integrovaných nástrojů (ITI a CLLD) do nastavení programového dokumentu OPZ na období 2021+, a vyčlenění minimálně 5 % celkové alokace OPZ+ pro CLLD.

Reakce ŘO OP Zaměstnanost:

Ohledně vyčlenění částky na podporu CLLD je nutné zdůraznit, že v modelu rozdělení celkové alokace EU fondů pro ČR na programové období 2021-2027, který byl ze strany MMR zveřejněn v září 2019, bylo pro OPZ+ navrženo snížení finančních prostředků EU o 34 % oproti programovému období 2014-2020. Tento návrh je natolik výrazným zásahem do přípravy OPZ+, že bude nutné přehodnotit rozsah a způsob implementace podporovaných aktivit v OPZ+, a to včetně integrovaných nástrojů. MPSV s výše uvedeným snížením alokace pro OPZ+ zásadně nesouhlasí a vyjednává s MMR navýšení alokace tohoto operačního programu. Finální rozhodnutí o rozsahu podpory CLLD a indikativní alokaci tak bude možné učinit až na základě stanovení konečné výše alokace pro OPZ+.

V případě ITI počítáme s vyhlášením soutěžní výzvy na podporu strategických projektů vygenerovaných mechanismem ITI, nicméně nepočítáme s posuzováním a schvalováním strategií ITI a vyčleňování finanční alokace na jednotlivé strategie ITI. Tento přístup je ze strany ŘO OPZ+ již dlouhodobě komunikován.

Usnesení 3/17/2019/RSK:

Doporučuje zařadit oblasti pořízení železničních kolejových vozidel do plánované podpory OPD2021+

Reakce ŘO OP Doprava:

Neakceptováno.

S ohledem na snížení alokace OPD3 oproti současnému období není možné podporovat všechny dosud podporované oblasti.

Usnesení 4/17/2019/RSK:

Doporučuje, aby v rámci OPD3 byla podpora v oblasti ITS zacílena i na menší města s počtem obyvatel do 40 000 a též na jiné kategorie pozemních komunikací než jen dálnice a silnice I. třídy

Reakce ŘO OP Doprava:

Neakceptováno.

Podpora z OPD je zaměřena na vzájemně provázané komplexní akce na území významnějších urbanizovaných center s tím, že důraz bude kladen na projekty sloužící dynamickému řízení silničního provozu na území města s cílem zajistit co nejplynulejší průjezd individuální automobilové dopravy, preferovat jízdu vozidel veřejné osobní dopravy a zvýšit bezpečnost, zejména zranitelných účastníků silničního provozu takovým způsobem, aby byl zajištěn udržitelný způsob řízení dopravy. Silnice nižších tříd budou předmětem podpory z Integrovaného regionálního operačního programu 2021-2027.

Usnesení 5/17/2019/RSK:

RSK KHK doporučuje se zabývat oblastí monitoringu podzemních vod (zdroje a kvalita) a jednat s MŽP a s MZE ve věci podpory, případně možnosti koordinace tématu na platformě RSK a řešení oblasti v RAP 21+.(ŘO OPŽP a PRV)

Reakce MŽP:

K problematice monitoringu podzemních vod. MŽP a MZe této otázce věnují pozornost, nicméně rád bych Vás požádal o upřesnění významu tohoto usnesení. Zápis z jednání naznačuje záměr kraje podílet se na kontrole nad hospodařením s vodou na svém území, nicméně rád bych požádal o konkrétnější informaci, jaký typ reakce RSK KHK ze strany MŽP či ŘO OPŽP očekává. Na okraj bych rád dodal, že s využíváním RAP v budoucím programovém období ŘO OPŽP nepočítá. Nicméně usnesení RSK respektujeme, proto žádáme výše psané doplňující informace, aby bylo možné vést odpovídající dialog.

Doplnění ze strany KHK:

Shrnutí:

- 1/** Podpora realizace nových monitorovacích vrtů k měření kvantity a kvality podzemních vod v návaznosti na ČHMU
- 2/** Podpora likvidace nepotřebných starých vrtů
- 3/** Podpora budování dálkového přenosu dat z vrtů a odečtů vodoměrů na vodárenské síti v majetku obcí

Důvod:

Reakce na klimatickou změnu a pokles hladin podzemní vody

Komentář:

Dlouhodobým problémem ochrany podzemních vod je absence tzv. „**správce podzemních vod**“. S postupující klimatickou změnou, dochází k zaklesávání hladin podzemních vod, a to jak mělkých tak hlubokých zvodní. Ve stejném období došlo k výraznému nárůstu počtu vrtaných studní. Posuzovat důsledky zvýšeného počtu odběrů podzemních vod na útvary podzemních vod nelze dostatečně efektivně z pozice vodoprávních úřadů v rámci individuálních správních řízení a v rámci jemu vymezeném správním území. Bez komplexního odborného „nadhledu“ správce podzemních vod, jehož působnost bude nadregionální, nelze efektivně zajistit kvalitativní a kvantitativní ochranu podzemních vod. Jen v Královéhradeckém kraji je každoročně realizováno cca 400 vrtaných studní a tepelných čerpadel.

Královéhradecký kraj podporuje vytvoření dotačního programu na **realizaci nových monitorovacích vrtů** kvality a kvantity podzemních vod. S postupující klimatickou změnou a jejími negativními dopady na podzemní vody, bude pro budoucí rozhodovací procesy při řešení sucha nezbytné zajistit odpovídající množství dat. Významným přínosem bude i přesnější zjištění informací o důsledcích lidské (především zemědělské) činnosti na kvalitu podzemních vod. **Příjemci dotací vedle ČHMU a správců povodí, mohou být i kraje.** Zejména kraje by nepochybně participovaly na ochraně lokálně významných zdrojů podzemních vod. Podmínkou by bylo začlenění monitorovacích vrtů do stávajícího systému monitoringu ČHMU. Kraje mají motivaci podpořit takový systém i v případě, že „správce podzemních vod“ není stanoven. Doplněná monitorovací síť by poskytla průkaznou podporu rozhodovacímu procesu správních orgánů v oblasti vodního hospodářství i životního prostředí.

V přímé souvislosti s vybudováním nových monitorovacích vrtů je žádoucí podpořit i **likvidaci nepotřebných vrtů** v zájmovém území, pokud je nebude možno využít.

K 31. 12. 2019 bylo ukončeno podávání žádostí v rámci Národního programu Životní prostředí, a to na **likvidaci nepotřebných vrtů**. Královéhradecký kraj podporuje obnovení programu i v dalším programovacím období 21+.

Související důležitou aktivitou je nastavení **podpory vybudování dálkového přenosu dat z vrtů a průběžné monitorování odečtů vodoměrů na vodárenské síti**. K eliminaci ztrát a regulaci odběrů vody nejen v období sucha, je žádoucí doplnit do vodárenských zařízení vodoměry se systémy trvalých dálkových odečtů (**možní příjemci podpory jsou obce, jako vlastníci vodárenské infrastruktury**). Stejně tak jde o potřebu prokazatelné kontroly limitů odběrů vody u povolovaných vrtů. Toto řešení výrazně ovlivní schopnost obcí optimálně reagovat v případě sucha na vzniklé limity.

Reakce MŽP:

Dobrý den, rád bych se za Řídicí orgán OPŽP (dále jen ŘO OPŽP) vyjádřil k usnesení RSK Královéhradeckého kraje č. 5/17/2019/RSK. Problematika monitoringu podzemních vod náleží do gesce MZe a rozhodně se nijak netýká činnosti samotného ŘO OPŽP. Nicméně komentář k usnesení RSK, zaslaný 25. 2. 2020, je pro oblast řešení klimatické změny a nakládání s podzemními vodami podnětný, proto považujeme za vhodné, aby RSK zahájila diskusi o této otázce za využití národních finančních zdrojů, za které v rámci ministerstva životního prostředí odpovídá Ing. Jan Kříž, náměstek pro řízení sekce fondů EU, finančních a dobrovolných nástrojů.

Reakce MZe:

Dobrý den, níže zprostředkovávám odpověď kolegů ze sekce vodního hospodářství:

- Sledování množství a jakosti podzemních vod (stejně jako záležitostí geologie) je plně v kompetenci Ministerstva životního prostředí, nikoliv MZe.
- Monitoring množství i kvality, které vyplývají nejen z potřeby státu, ale z naplnění požadavků „acquis communautaire“ zabezpečuje ČHMÚ. 2x ročně sleduje kvalitu a množství podzemních vod na více než 600 lokalitách (vrty a prameny) a informace jsou na internetu ČHMÚ.
a s mírným zpožděním souhrnně vyhodnoceny v tzv. „Modrých zprávách“, které vydává MZe. Údajů tedy je dostatek a jejich interpretace je rovněž každému dostupná.
- Obecně řečeno vrtů a studní je na našem území až příliš. Výskyt nedostatku vody provázený dotační podporou MŽP na rozšíření zdrojů podzemních vod pro přípravu pitné vody obyvatelům v obcích, kde voda došla, vede k dalšímu „vrtání“ – byť jde jen o časové překlenutí období, než se zajistí připojení těchto obcí na udržitelné a dostatečné vodní zdroje (především z povrchových zdrojů – přehradních vodárenských nádrží). Takže podpora je daná – i když by spíše být neměla a podzemní vody by měly být hájeny přednostně pro vodu pitnou a jen na místech, kde jiný zdroj není nebo jeho využití (vzdálenost) je ekonomicky nevýhodná. V této souvislosti nemůže nikdo očekávat navýšení povolování odběrů podzemních vod pro jiné účely, než vodárenství.
- Z hlediska zabezpečení ochrany kvality podzemních vod (problematika bytostně v kompetenci MŽP) je třeba uvést institut „ochranných pásem vodních zdrojů“, které jsou v gesci MŽP prostřednictvím vodoprávních úřadů vymezovány a stanovovány, včetně podmínek, za kterých v nich např. lze zemědělsky hospodařit. Toto téma vede k tlaku zemědělců na kompenzaci újmy za omezování hospodaření, které není příliš často využíváno u zdrojů podzemních vod, ale u vodárenských nádrží je zajišťována s. p. Povodí (správci vodárenských nádrží).
- Téma rušení stávajících vrtů asi není na pořadu dne – jde o značné finanční náklady, nicméně pokud se z těchto vrtů nebude voda odebírat, nemohou výrazně podzemní vody poškozovat. Proč je tedy zasypávat a vytrhávat obložení – a ve stejné chvíli navrhovat rozšíření o další vrty pro sledování? To nedává smysl.
- Pokud jde o měření odběrů vody - je plánovanou prioritou národního dotačního programu MZe, tedy není nutné resp. vhodné kvůli duplicitě, aby se touto problematikou zabývali v rámci PRV nebo OPŽP, ostatně není jisté, zda novela zákona po schválení nebude přinášet povinnost měření všude zavést (i bez zpoplatnění) od 1 000 m³ za rok.
- Co se týká obecně financování všech záležitostí okolo podzemních vod a jejich monitoring – případně o nutnost z důvodů ochrany podzemních vod nebo životního prostředí, je to opravdu plná kompetence MŽP, hlavní slovo má Odbor ochrany vod.

Podnět 1:

Bude možné po roce 2020 financovat z IROP 2 infrastrukturu pro seniory, a pokud ano, jakou?

Reakce ŘO IROP:

V Programovém dokumentu IROP ve specifickém cíli 4.2 Sociální infrastruktura je uvedena aktivita Infrastruktura sociálních služeb. Zde budou podporovány sociální služby podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Počítáme s tím, že budou moci být podpořeny i domovy pro seniory, které byly v toto období výslovně zakázány Evropskou komisí. Se seniory jako s cílovou skupinou počítáme v ostatních aktivitách SC 4.2 a návazně i v SC 5.2, který je zaměřen na CLLD.

Připomínáme zároveň, že Programový dokument dosud neprošel připomínkováním ze strany EK.

Podnět 2:

Podnět zařadit do klíčových kompetencí ve vzdělávání v rámci IROP 2 pohybovou gramotnost.

Reakce ŘO IROP:

Aktuálně probíhá vyjednávání podoby Programového dokumentu IROP a specifický cíl 4.1 Zlepšení přístupu k inkluzivním a kvalitním službám v oblasti vzdělávání, odborné přípravy a celoživotního učení pomocí rozvoje infrastruktury obsahuje v aktivitách pro základní školy, střední a vyšší odborné školy níže uvedené body návrhu zacílení podpory. Na rozšíření „klíčových kompetencí“ nevezšel požadavek ze strany MŠMT. Nicméně podpora sportovišť škol je plánována prostřednictvím vytvoření vnitřního i venkovního zázemí pro komunitní aktivity při škole vedoucí k sociální inkluzi (např. veřejně přístupné prostory pro sportovní aktivity), které by po vyučování sloužilo jako centrum vzdělanosti a komunitních aktivit.

- **vytvoření vnitřního i venkovního zázemí pro komunitní aktivity při ZŠ, SŠ, SŠ/VOŠ vedoucí k sociální inkluzi** (např. veřejně přístupné prostory pro sportovní aktivity, knihovny, společenské místnosti), které by po vyučování sloužilo jako centrum vzdělanosti a komunitních aktivit.

Podnět 3:

V současném návrhu IROP nejsou uvedeny ve SC 5.2 jako příjemci knihovny zřizované kraji.

Reakce ŘO IROP:

S podporou krajských knihoven v IROP 2021-2027 nepočítáme. Vzhledem ke stávající podpoře krajských knihoven v IROP 2014-2020 cílíme v novém období na knihovny vykonávající regionální funkce, na základní knihovny se specializovaným knihovním fondem nebo na Národní knihovnu České republiky.